

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimars 17 d' Octubre de 1899

Núm. 3.391

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 1
n provincias trimestre 3'50
Extranjer y Ultramar 7
Anúncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la província.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de **A RIUDOMS**

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

Fábrica de flors artificials

DE

María Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS

Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinch y tela impermeable; medallons de diferents formas y classes, creus, penaments y altres objectes artistichs que en lo dia de difunts, solen colocalse sobre las tombas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletres brodadas, pintadas y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

NOTA.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Secció doctrinal

Nostra bandera

Avuy que nostra bandera espatega enlayre y fa batre de goig y d' esperança l' cors dels catalans que s' honran en tenirla per dosser, avuy que aquesta bandera sense mácula, y més antiga que la de Castella, y que ha presidit y dut á la victoria als catalans en mil batallas, avuy aqués os provocadors é ingrats castellans y politichs d' ofici, que xuclan la sanch del poble y ab las sevas d' sbauxas é imprevisiones l' han portada á la ruina, avuy aisan lo crit al cel, al llegir que s' ha aixecat la nostra Santa Bandera en mitj d' una salva d' aplausos y del cant de «Los Segadors», com si fos atzó una provocació contra la unitat d' Espanya. Sí: verdaderament es una provocació contra la uniformitat del Estat espanyol, contra aquest estat de tiranía en que estém los catalans, estat de tiranía que ns ha portat la política castellana, pera que la burocracia castellana tingui una colonia que explotar; pero may es una provocació, si 'ls governs no ho volen, á la unitat d' Espanya.

La bandera catalana! Qué fora de la bandera de Castella si no l' hagués protegida la bandera catalana, y quanta ingratitud li han tingut los castellans! Alfons II d' Aragó ajudá al de Castella á la conquista de Cuenca (sigle xii); Jaume I Conquistador, conquista pera Castella l' regne de Murcia, tan rich com lo de Valencia (sigle xiii); Jaume II, lo Just, ajuda al rey de Castella contra 'ls moros, que se lo haguera menjat viu, posant siti á Almería, que tingué d' abandonar per haver entrat en tractes ab los alarbs per debilitat lo rey de Castella; en Pere IV, lo Ceremoniós, presta l' seu concurs en la batalla del Salado (1340), y en fi, la grandesa de Castella li ve de la unió y no de la uniformitat, ab la Corona d' Aragó, y nostra bandera aportava més territoris y més richs que 'ls que tenia davall seu la bandera de Castella y aquesta ha anat perdent per la seva política absorbent é imperiosa.

¿Y qué ha fet Castella per Catalunya? ¡Ah! Lo que ha fet ha sigut portarnos una política tiránica y embrutidora, més propia del Africa que d' Europa; ens ha portat unas costums corrompudas y corruptoras, que no n' hi sentim grat; el toro y el flamencismo; nos va portar á la miseria en temps de Carlos II no deixantnos comersiejar ab las colonias americanas en justa paga d' haver tret los diners que's necessitaren pera fer lo viatge de descuberta porque Castella estava pobre y aparracada.

Allí hont onejava la bandera catalana; hi havia l' progrés, la civilisació, la llibertat; devant d' ella tots los pobles eran lliures, puig tots conservaren la seva autonomia. Que ho diguin sinó, Valencia, Mallorca, l' mateix Aragó; que ho diguin Sicilia, Sardenya, Rosselló, Córcega, Milán y Nápoli y l' comtat d' Atenas; y devall de la bandera castellana, qué hi havia y qué hi há? «En ninguna parte del reyno non se feia justicia... en los lugares que no eran cercados non moraba ninguno et en los lugares que eran cercados mantenianse los más de ellos de los robos et furtos que feian. Muchas de las gentes del reyno desamparaban heredades et fueron á poblar los reynos de Aragón et Portugal.» ¿Y las possessions d' América y demás d' Europa per qué han tirat al foch la bandera de Castella y s' han aixoplugat devall d' una altre, ó bé sota la seva mateixa bandera? Que ho digui *El Herald* que segurament sab millor la historia d' Espanya.

FR. FRANCÍ D' ILURO.

(De La Renaixensa).

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua á la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima. Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tónich-reconstituyent conegut, indicadíssim contra l' raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecencias y en totas las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l' estómach. Se ven en totas las farmacias.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Lós dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragoná: los demás dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, primer.

Secció comercial

estació y ls carrers del curs quedan plens de gent que sota l paraigües aguanta impavida l inclemencia del temps...

Lá comitiva emprén la marxa precedida per una secció de cavalleria, los mossos de la Escuadra y la banda municipal.

Per la Rambla y carrer de la Ramada se dirigiren á la Catedral ahont tingueren lloch las ceremonias de rúbrica.

Es una verdadera llástima que l inclemencia del temps hagi sigut tanta donchs si apesar d aixó ha resultat una festa d extraordinari moviment y molt solemne...

Notes de Barcelona

En tota aqueixa qüestió de resistencia a les contribucions imposades ara pel Govern, ens ha sobtat un fet qual realisació mai hauríem previst a Catalunya.

S' ha de notar, com un dels actes més trascendentals que hi han hagut en el present conflicte, l acord adoptat per la corporació «El Fomento del Trabajo Nacional».

Alguns dels que 'ns preocupem de la realisació pràctica dels nostres ideals, hem trobat, en idea, algun medi per l emancipació material de Catalunya respecte de Castella, avui per avui, senyalant, de passada, les mides viables que, un cop deslliurats, se podran prendre...

Amb aixó 's donaria un gran pas, i l emancipació de Catalunya 's miraria em bons ulls. Pera afavorir la riquesa material i pera produir la potencia comercial de la nostra terra, 's podria declarar port lliure al de Barcelona, seguint la marca del de Hamburg i crec dels d Inglaterra.

Am motiu de la qüestió dels Gremis i de l Ajuntament, la majoria dels periodics de Barcelona han fet una campanya a favor dels interessos catalans. Un dels periodics que més s' ha distingit, al nostre parer, és «La Ven de Catalunya».

I de moviment literari-artístic, a Barcelona? Se preparen moltes coses. Dies passats, se va inaugurar el «Círcol Artístic», obtenint molt exit.

L' altre dia 's va estrenar «Romea» una obra de Girbal Jaume, «L Alegria de la casa», la qual té un mérit relatiu: la nota de color, suggerida, no obstant, sense virtut artistica. En quan a drama humà, aqueixa

obra és una ignoscitada impropria fins dels que avui imiten el teatre antic.

«L Alegria de la casa», amb tot, va servir pera qu' en Borràs ens dongués una veritable sorpresa amb el seu talent de representar. An ell, nosaltres l' havíem trobat en altres ocasions una mica enlatic, cultivant els detalls de vegades, inoportunament; pero l' altre dia ell se va oferir a «Romea» lo mateix que un gran artista, donant un relleu prodigiosament estetic, una viva escalfor humana al personatge, ja revelant-lo amb tota sinceritat, ja presentant-lo am molta naturalitat.

El COMTE L' ARNAU.

La guerra anglo-boer

París 15. Diuen de Londres que la suscripció iniciada per lo lord alcalde á benefici dels refugiats del Transvaal y del Estat lliure puja ja á la respectable suma de 75.000 lliuras.

Un períodich irlandés anuncia que un comité, «Pro Boers», ha decidit l' envió d' una bandera de seda á la brigada irlandesa del Transvaal y organizar meetings ab l' objecte d' incitar als joves á no servir en l' exercit anglés.

Heus aquí l' telégrama enviat pel comandant de las tropas inglesas en lo Cabo al secretari de Guerra: «El Cabo, 13 octubre.—Lo tren blindat de Majeking, conduint dos canons enviats desde aquesta ciutat á la expressada Majeking, fou atacat abir á la tarde á Krain Pau, distant 40 milas al Sad Maj-king. Probablement, los rails foren aixecats, y l' tren descarrilá. Los boers se lliensaren demunt de l' artilleria, y s' apoderaren d' ella.

Las comunicacions telegráficas ab Majeking están interrompudas á Krain Pau. Tot l' equipatge y utensilis del tren blindat caygué en poder dels boers.»

Lo «Daily Mail» anuncia que s' espera d' un moment á altre telégramas anunciant lo resultat del combat que ahir degué ocurrir á Ladysmith.

Los boers del Estat lliure d' Orange, havían avanzat vers á dit punt.

Las extremas vanguardias s' havían tirotejat, Los inglesos son en número de 3 000 essent próximament igualmente al número dels boers.

Telegrafian de Londres que s' han rebut noticias donant compte de que 'ls boers s' han apoderat d' un altre tren anglés en lo desfilader de Vaareesmen.

Un telegrama de la Agencia Reuters, diu que s' han pres tota classe de precaucions á Mafeking en prevenció d' un atac.

En los carrers s' aixecan barricadas formadas per wagons.

Se diu que 'ls boers tenen la intenció de bombejar la vila avans d' atacarla. Tenen dotze canons.

Las autoridades confian en rebujar l' asselt, pero comptan ab pocas forzas pera resistir mes allá de tres dias, si l' enemich insisteix en atacar.

L' aspecte de la població es tranqüile y la mayoría de sos habitants creuen que no será atacada per los boers.

Nous despatxos, dihen que forsas boers s' han presentat á la vista de Mafeking y s' tem que la vila sia bombejada d' un moment altre.

Las donas y noys han fugit en direcció al Cabo, ahont serán albergats per compte del govern anglés.

Per los voltants de Vryburg, també s' han presentat los boers, acampant á dos ó tres millas de la població.

Un telégrama del Cabo rebut per lo «Dayli Mail» diu que las últimas noticias rebudas de Mafeking, participan que la població ha sigut atcada dues vegades per los boers.

Faltan detalls. Se sap únicament que á Mafeking, se troba l' coronel Baden Powen al frente de sas tropas.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 14 y 15 d'Octubre de 1899

Naixements

Juan Gras Vilella, de Francisco y María.—Pilar Vidal Nolla, de Joseph y Teresa.—Sebastiá Corts Bernades, de Sebastiá y Margarida.

Matrimonis

Ramón Miró Gené, ab Josepha Sardá Ollé.

Defuncions

Sebastiá Tusquellas Solé, 71 anys, Creu Vermella 5.—Rosa Balañá Borràs, 3 mesos, S. Jaume 35.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Víctor.

Sant de demà.—Sant Lucas.

J. Marsans Roí

Representant en feus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Table with columns: Interior, Exterior, Amortisable, Cubas 1896, Cubas 1890, Filipinas, Exterior París, París, and their respective values.

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.— Compra y venda al comptat de tota classe de valors.— Descompte de cupons.— Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.— Gires sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Camers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with columns: Opts, Diner, Paper and rows for London 90 days, Paris 90 days, etc.

VALORS LOCALS

Table with columns: ACCIONS, Ptes, Ptas. and rows for Gas Reusense, Industrial Fariners, etc.

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEIG, PIANO Y CANT

DE DON ESTANISLAO MATEU Arrabal Santa Anna, 64, Entresol.

LLET PURA DE VACA VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia cómich-dramática de don Miquel Cepillo.

TEMPORADA D' HIVERN DE 1899 Á 1900.—INAUGURACIÓ LO DINGOIS DIA 19 DEL ACTUAL.

Llista del personal artístich

Director de la Companyia, D. Miquel Cepillo; primera actriu, D.ª Alexandrina Caro; primer actor, D. Miquel Muñoz; actor cómich, D. Joseph Sala Julien.

Repertori: «Sullivan». «Tanto por cientos». «Demi-Monde». «La Charra». «Felipe Derblays». «El estigma». «María del Carmen». «El señor Fendal». «Juan José». «Mancha que limpia». «El guardián de la casa». «La Dolores». «El filósofo de Cuenca». «Marianas». «De mala raza». «Divorciómonos». «Lo sublime en lo vulgar». «Silencio de muertas». «La Rosa amarilla». «Los pilletes» y otras de lo més escuilit repertori.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatgers

De Mora a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
4:19 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	7:54 m.	
5:45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	7:01 m.	
8:11 m.	tren mercaderies cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	12:31 t.	
1:02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1:53 t.	
5:23 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	8:48 n.	

De Reus a Mora

SORTIDA		ARRIBADA	
7:01 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	9:49 m.	
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	3:14 t.	
3:28 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	6:29 t.	
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10:06 n.	
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	10:31 n.	

De Reus a Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8:22 m.	Línea Vilanova
4:43 m.	" " " " " " " " " " " " " " " "	9:41 m.	" Vilafranca
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9:21 m.	
1:01 t.	tren de mercaderies ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	7:34 n.	
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	5:08 t.	
6:35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).....	10:13 n.	

De Barcelona a Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10:17 m.	Línea Vilafranca
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1:01 t.	
11:15 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6:35 t.	
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	5:31 t.	
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe:	9:45 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Traslucort a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril econòmic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde '12 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 9:00 matí, 2:32, 5:43 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortidas de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8:45 matí y 2:15 t.
Reus 28 de Septiembre 1899.

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellenç», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Llibre important CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrà en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicades ab claretat totas aquellas operacions y cuydades que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydades de que deuen ser objecte les cellers; segons instruccions que al objecte donan los més pràctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 100 pàgines en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y's ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

ALTAS

Y

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la impremta d'aquest diari.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.